TOIMINTAKERTOMUS 2019

POHJOIS-SAVON KYLÄT RY

POHJOIS-SAVON KYLÄT RY

Pohjois-Savon Kylät ry on maakunnallinen kyläyhdistys, joka on perustettu vuonna 1993. Vuosi 2019 oli yhdistyksen 26. toimintavuosi. Pohjois-Savon Kylät ry toimii maakunnallisena kyläyhdistyksenä, kylätoiminnan edistäjänä ja kylätoiminnan edunvalvojana. Pohjois-Savon Kylät ry:n tarkoituksena on edistää kylien asukkaiden yhteistyötä, omatoimisuutta, kylien elinkelpoisuutta sekä kylien yhteisten etujen valvojana, pyrkiä edistämään kylien asukkaiden toimeentulomahdollisuuksien yleisiä edellytyksiä, kylien vakinaisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyttä, harrastus- ja kulttuuritoimintaa ja yhteistyötä, sekä edistää palveluiden säilymistä alueella. Pohjois-Savon Kylät ry:n toimii kyläyhdistysten ja -toimikuntien yhteistyöelimenä Pohjois-Savossa. Pohjois-Savon maakunnan alueella on 18 kuntaa, joissa kyliä yhteensä noin 270. Pohjois-Savossa oli vuoden 2019 lopussa 173 rekisteröityä kyläyhdistystä, loput 100 ovat kylätoimikuntia sekä muita yhdistyksiä, jotka toimivat kylä- tai asukasyhdistyksen tavoin. Vuoden aikana perustettiin pari uutta kyläyhdistystä sekä yksi kyläyhdistysten yhdistyminen tapahtui vuoden aikana.

TOIMINTAVUOSI 2019

Pohjois-Savon Kylät ry toimintavuosi 2019 on toiminnan kannalta merkittävä vuosi. Kyliä pystymme palvelemaan kahden eri hankkeen voimin ja lisäksi teimme yhteistyötä Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liiton kanssa. Perustoiminnan osalta pystyimme pitämään edellisen vuoden tason, valtionavun ollessa samalla tasolla. Pohjois-Savon Kylät ry:n rooli maakunnallisena kyläyhdistyksenä on toimia kylä- ja asukastoiminnan edunvalvojana, tiedottaa ja viestiä sekä nostaa esille kylä- ja asukastoimintaa mm. valitsemalla Pohjois-Savon Vuoden Kylän. Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminnassa huomioidaan Suomen Kylätoiminta ry:n valtakunnallinen paikallisen kehittämisen ohjelma, joka ulottuu vuoteen 2020.

TOIMINNAN PAINOPISTEET

- Kylätoiminnan tiedonvälittäjänä ja edunvalvojana toimiminen
- Kylärekisterin ja kylätalorekisterin ylläpito
- Pohjois-Savon Vuoden kylän 2019 valinta yhdessä Pohjois-Savon Liiton kanssa
- Avoimet Kylät –päivä
- Yhteistyön käynnistäminen Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton kanssa
- Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön –hankkeen toteuttaminen
- Koulutukset kuntoon – ossoominen mukkaan –hankkeen toteuttaminen
- Uusien hankkeiden valmistelu ja hakeminen (kyläturvallisuus ja ikäihmisten toiminnan laajentaminen)

YHTEENVETO TOIMINTAVUODESTA 2019

Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminta jatkui edellisten vuosien tapaan monimuotoisena kylätoimintaa tukien. Kylätoiminnasta otettiin käyttöön uusi ilme ja logo sekä uusittiin nettisivut. Kylätoimijoita autettiin kyläasiamiehen kautta niin paikan päällä käyden kuin sähköpostin ja puhelimen välityksellä. Avoimet kylät päivään saatiin runsaasti osallistujia, yhteensä 24 kylää. Uutena toimintana kokeiltiin järjestää syyskuussa Kotona kylässä - tapahtuma Matkuksessa, yhteistyössä Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten Liiton ja kylien kanssa. Pohjois-Savon Vuoden Kyläksi valittiin Tuovilanlahti ja kunniamaininnan saivat Ala-Luosta ja Palonurmi. Osallistuimme kylätoiminnan valtakunnallisille neuvottelupäiville sekä kyläasiamiespäiville. Lokaalin osallistuimme Kauhavalla, jossa Tuovilanlahden kylä alueeltamme sai kunniamaininnan Valtakunnallisessa Vuoden kylä kilpailussa. Jatkoimme vuonna 2018 alkaneita Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön ja Koulutukset kuntoon - ossoominen mukkaan -hankkeita. Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön – hanke STEA:n rahoittamana jatkuu kesäkuun loppuun 2021 saakka. Hankkeen virkistyspäivät ovat vastanneet ikäihmisten tarpeisiin ja kävijöitä päiviin, on saatu enemmän kuin olemme osanneet tavoitella. Koulutukset kuntoon – ossoominen mukkaan –hanke Kehittämisyhdistys Kalakukon rahoittamana päättyi lokakuun 2019 loppuun. Hankkeen tavoitteet saavutettiin ja palaute koulutushankkeesta oli positiivinen ja tavoitimme laajan joukon yhdistystoimijoita. Uusia hankkeita kirjoitettiin kaksi kappaletta, näihin emme kuitenkaan saaneet rahoitusta.

YHDISTYKSEN TOIMINTA

YHDISTYKSEN SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET (KEVÄT – JA SYYSKOKOUS)

Pohjois-Savon Kylät ry:llä on kaksi sääntömääräistä kokousta, kevätkokous huhtikuun loppuun ja syyskokous marraskuun loppuun.

Kevätkokous pidettiin 10.4.2019 Tuovilanlahden kylätalolla, Kalapurolla. Tuovilanlahden kylä kertoi omasta toiminnastaan ja osallistujat saivat tutustua Kalapuron vanhaan miljööseen. Kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, hyväksyttiin toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2018. Osallistujia oli yhteensä 10 kpl.
Syyskokous pidettiin Kunnonpaikassa (Vuorela, Siilinjärvi) 14.11.2019. Syyskokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asia, vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2020, päätettiin jäsenmaksuista sekä valittiin hallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle. Ennen kokousta Pohjois-Savon TE-palveluista kerrottiin välityömarkkinoista ja palkkatukityöllistämisestä. Paikalla olivat Sirpa Salmenautio ja Päivi Halonen. Maaseudun sivistysliiton Sirpa Karvonen kertoi kurssi- ja luentotukien käyttämisestä MSL:n opintokeskuksen kautta. Kyläasiamies Merja Kaija esitteli vuoden 2019 toimintaa. Syyskokoukseen ja koulutusosioon osallistujia oli yhteensä 17 henkilöä.

JÄSENET

Yhdistyksen jäseninä voivat olla kyläyhdistykset tai muut kyläyhdistysten tavoin toimivat yhdistykset, yksittäiset henkilöt tai kannattajajäseninä esim. yritykset. Yhdistyksellä oli yhteensä 79 jäsentä, joista 64 yhdistysjäsentä, 14 henkilöjäsentä ja 1 kannattajajäsen. Jäsenmaksun maksaneita 58 yhdistysjäsentä, 13 henkilöjäsentä ja 1 kannattajajäsen.

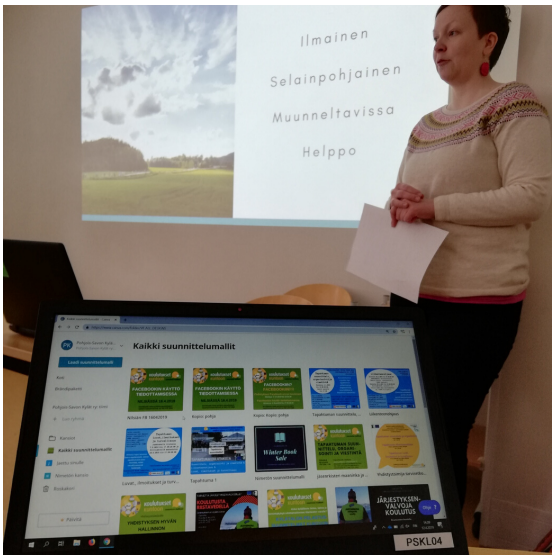

HALLITUS

Puheenjohtaja Auvo Hirvonen (2019-2020)
Eila Tolppanen (2019-2020) ja varalla Kari Vornanen (2019-2020)
Anna-Maija Kämäräinen (2018–2019) ja varalla Pekka Häkkinen (2018–2019)
Janne Räsänen (2019-2020) ja varalla Arja Huovinen (2019-2020)
Ulla Pirskanen (vpj.) (2019-2020) ja varalla Pirkko-Liisa Hätinen (2019-2020)
Antti Happonen (2019-2020) ja varalla Arja Voutilainen (2019-2020)
Hans-Peter Heubach (2018-2019) ja varalla Juhani Pentikäinen (2018-2019)
Olli-Pekka Kähkönen (2018–2019) ja varalla Antti Kuvaja (2018–2019)
Minna Partanen (2018–19) Ylä-Savon Veturi ** ja varalla Jaana Paananen (2018-2019) Kalakukko ry:n Pekka Kaikkonen Pohjois-Savon Liitto *) viranomaisorganisaatio

**) Leader-ryhmä vaihtuu 2 vuoden välein Ylä-Savon Veturi 2018–2019, Kalakukko ry 2020–2021, jonka jälkeen Mansikka 2022-2024.

Hallituksen ulkopuolisena sihteerinä toimi kyläasiamies Merja Kaija. Hallituksen kokouksia oli vuoden aikana 8 kertaa, joista kaksi oli sähköpostikokouksia. Hallituksen kokouksiin on voinut osallistua joko paikan päällä tai etäyhteydellä (Adobe Connect tai Teams).

Kirjanpidosta ja palkanmaksuista vastasi Talouspalvelut TiMa Oy, ja tilintarkastajana toimi Tilipalvelu Sirpa Koponen Oy. Rahastonhoitajan tehtävistä vastasi kyläasiamies Merja Kaija.

HENKILÖSTÖ

Kyläasiamiehenä jatkoi Merja Kaija. Kyläasiamies työskentelee osittain kylätoiminnassa valtionavustuksella ja osittain hankkeille. Kyläasiamies työskenteli koko vuoden ajan kokoaikaisesti. Kyläasiamiestyön ollessa kokoaikaista osa työajasta on jyvitetty työajanseurannan mukaisesti käynnissä oleville hankkeille.

Toimistolla aloitti toimistotyöntekijänä Taru Turunen 18.11.2019. Toimistotyöntekijä työskentelee osa-aikaisesti ja tukea palkkaamiseen on saatu palkkatuen kautta.

Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön- hankkeessa työskentelivät projektipäällikkö Satu Iljo (kokoaikaisesti) ja kyläpalveluohjaaja Eeva Hyytinen (kokoaikaisesti). Kyläasiamies Merja Kaija työskentelee hankkeessa osa-aikaisesti.

Koulutukset Kuntoon –ossoominen mukkaan hankkeessa työskenteli koulutuskoordinaattori Sari Vainikainen osa-aikaisesti 31.10.2019 saakka. Kyläasiamies Merja Kaija työskentelee hankkeessa osa-aikaisesti. Lisäksi Pohjois-Savon Liikunnan (osatoteuttaja) työntekijät Niina Markkanen ja Pirjo Hulkko ovat työskennelleet osa-aikaisesti hankkeelle.

KYLÄTOIMINTA

Kylätoimintaa tehdään Suomen Kylät ry:n kautta saatavalla valtionavulla. Vuoden 2019 aikana valtionavustusta on käytetty kylätoiminnan kehittämiseen, neuvontaan, tiedottamiseen ja tapahtumien toteuttamiseen. Lisäksi koostetaan kylätoimintaan liittyviä tietoja, nostetaan kylätoimintaa esille sekä tehdään kannanottoja ja lausuntoja kylätoiminnan edistämiseksi. Kyläasiamies työskentelee valtionavulla osa-aikaisesti.

KYLÄTOIMIJOIDEN NEUVONTA, TUKEMINEN JA EDUNVALVONTA

Kyläasiamies auttaa ja neuvoo kylätoimijoita mm. kylätoimikuntien rekisteröitymisessä, uusien yhdistysten perustamisessa sekä kylätoimintaan liittyvissä asioissa. Kyläasiamiehen neuvoja kysytään vuoden aikana usein puhelimitse ja sähköpostitse, sekä käymme tekemässä neuvontaa paikan päällä kylillä. Tukea ja neuvojan annetaan perusyhdistystoimintaan, rahoitukseen sekä uusien ideoiden miettimiseen. Neuvonnan tukena kotisivuilla on Tietopankki kylille -osio, johon päivitetään uusia materiaalejaja tietoa.

AVOIMET KYLÄT -PÄIVÄ

Avoimet Kylät- päivä pidettiin 8.6.2019 koko Suomessa.
Pohjois-Savosta mukana oli 24 kylää ja kävijöitä arvioitiin olevan noin 5469. Tapahtumapäivä tarjosi monenlaista nähtävää kylillä; oli punamullan keittoa, mielenhyvinvointia, talkoita, vieraslajien kitkemistä, myyjäisiä, kesäkauden avajaisia, lajiesittelyjä sekä kylän yrittäjien tarjoamaa ohjelmaa. Kyläasiamies Merja Kaija vieraili Nilsiässä Pajulahden kylällä uuden vierasvenelaiturin avajaisissa sekä Kinahmi-Konttimäessä kylän ja Maaseudun turvaverkko -hankkeen yhteisessä mielenhyvinvointia tukemassa tapahtumassa uimarannalla. Koulutuskoordinaattori Sari Vainikainen vieraili Tuovilanlahdessa ja Pöljällä. Mediaosumia saatiin talteen 12 kappaletta.

KOTONA KYLÄSSÄ

Pohjois-Savon Kylät ja Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liitto järjestivät ensimmäistä kertaa yhteisen tapahtuman Matkuksessa 14.9.2020, teemalla Kotona kylässä. Matkuksen Elohuoneessa oli ohjelmista sisältöä sekä esittelypisteitä sekä erilaisia kilpailuja ja arvuuttelua.

VUODEN KYLÄN VALINTA

Pohjois-Savon Vuoden Kylä on valittu vuodesta 1987 alkaen. Vuodesta 2015 alkaen Pohjois-Savon Vuoden Kylää on voinut ehdottaa joko nettisivuilla tai postitse. Vuonna 2019 saimme ehdotuksia yhteensä 83 kpl. Ehdotettuja kyliä oli yhteensä 23 kpl, 11 eri kunnasta Pohjois-Savon alueelta. Pohjois-Savon Kylät ry:n hallitus päätti esittää, että Pohjois-Savon Liitto valitsee Tuovilanlahden (Kuopio, Maaninka) Pohjois-Savon Vuoden Kyläksi 2019. Palkitseminen tapahtui maakuntavaltuuston kokouksessa 11.6.2018. Kunniamaininnan saivat Palonurmi (Kuopio, Nilsiä) sekä Ala-Luosta (Rautavaara)

Kuva Pohjois-Savon Vuoden Kylän valinta 2019. Kuvaaja Jari Sihvonen

KYLÄREKISTERI JA KYLÄTALOREKISTERI

Pohjois-Savon Kylät ry ylläpitää Pohjois-Savon kylistä ja kylien yhteyshenkilöistä kylärekisteriä. Lisäksi kylätaloista ja muista kylien kokoontumistiloista on kylätalorekisteri. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa on yhteinen lista kyläturvallisuusyhteyshenkilöistä.

VIESTINTÄ

Nettisivuja (www.pohjois-savonkylat.fi) päivitettiin säännöllisesti ja niillä tiedotettiin ajankohtaisista asioista, tapahtumista sekä hankkeiden toiminnasta. Pohjois-Savon Kylät ry:n Facebook sivuilla tiedotettiin toiminnasta, hankkeiden tapahtumista sekä jaettiin ajankohtaisia kylä- ja asukastoimintaan sekä yleistä yhdistystoimintaan liittyvää tietoa. Pohjois-Savon Kylät ry:lle on myös Twitter tili @PSKylat, joka on linkitetty yhteen Facebookin kanssa. Lisäksi yhdistyksellä on Instagram tili Pohjois-Savon Kylät ry @pskylat sekä Youtube kanava. Sähköisiä Kyläkirjeitä lähetettiin vuonna 2019 yhteensä 9 kappaletta. Sähköiset Kyläkirjeet toimitettiin kaikille kyläasioista kiinnostuneille kylärekisterissä oleville, itse kyläkirjeen tilanneille sekä yhteistyökumppaneille ja verkostoille. Sähköisen kyläkirjeen listojen päivitystä tehdään koko ajan. Postitse lähetettäviä kylätiedotteita toimitettiin kylärekisterin mukaisesti vuoden aikana kaksi kappaletta jäsenille ja yhteistyötahoille. Kylätiedotteissa kerrottiin kylätoiminnan ajankohtaisista asioista, käynnissä olevista hankkeista sekä tiedotettiin tapahtumista ja koulutuksista.

UUDEN ILMEEN JA KOTISIVUJEN KÄYTTÖÖNOTTO

Suomen Kylät ry otti käyttöön uuden ilmeen vuoden 2019 alussa.
Pohjois-Savon Kylät ry:n hallitus päätti, että Pohjois-Savossa otetaan käyttöön uusi Suomen Kylien mukainen yhteneväinen ilme. Vuoden aikana ilme otettiin asteittain käyttöön. Ilmeen myötä päätimme uudistaa kotisivut, jotka otettiin käyttöön syyskuun alussa. Uudistuneiden kotisivujen ilme on raikas ja sivut ovat mobiilikäyttöönkin sopivat.

LAATUTYÖ

Pohjois-Savon Kylät ry:llä jatkettiin laatutyön kehittämistä vuoden aikana. Mittariston – ja prosessien kuvaamista on jatkettu sekä luotu toimintakäsikirjaa koko yhdistystoiminnan tueksi. Hankkeiden osalta laatutyötä on tehty työnkuvien tarkentamisella sekä yhdistyksen roolin selkiyttämistä hankkeiden johtamisessa. Lisäksi vuoden aikana kuvattiin auki kumppanuudet sekä päivitettiin vuosikello sekä hallituksen toimintakäytännöt.

MEDIANÄKYVYYS

Pohjois-Savon Kylät on ollut mediassa esillä todella kattavasti, lisäksi alueemme mediat ovat tehneet juttuja paikallisesta kylätoiminnasta todella runsaasti. Medianäkyvyytemme on ollut huikea vuoden 2019 aikana ja yhteistyö medioiden kanssa on toimivaa. Talteen olemme saaneet mediaosumia seuraavasti: 33 kpl Pohjois-Savon Kylät ja kylätoimintaan liittyvät jutut, 12 kpl Avoimet Kylät -päivään liittyen, sekä 22 kpl Tuovilanlahden kylään liittyviä juttuja, jotka ovat joko itse kylästä tai liittyen Pohjois-Savon Vuoden Kylän valintaan. Koulutushankkeesta lehdissä oli yhteensä 12 lehtijuttua koko hankkeen aikana. Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön -hankkeen osalta vuonna 2019 oli 25 mediaosumaa.

EDUSTUKSET

Yhdistyksellä on ollut edustus Vapepa:n maakuntatoimikunnassa, jossa edustajana toimii kyläasiamies Merja Kaija. Merja Kaija on Suomen Kylät ry:n hallituksessa varsinaisena edustajana. Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistyksen hallituksessa sekä Pohjois-Savon järjestöyhteistyö hankkeen (Sakke –hankkeen) johtoryhmässä ja vuonna 2019 nimetyssä Pohjois-Savon Järjestöneuvostossa varajäsenenä on ollut kyläasiamies Merja Kaija. Maaseudun turvaverkko-hankkeen ohjausryhmässä on jatkanut Merja Kaija. Lisäksi olemme olleet mukana Sakke-hankkeen tilaisuuksissa. Merja Kaija on osallistunut valtakunnalliseen Kaffee –verkostoon.

LAUSUNNOT JA KANNANOTOT

Pohjois-Savon Kylät ry antaa lausuntoja ja ottaa kantaa kylä- ja asukastoimintaa sekä maaseudun asukkaita koskeviin asioihin.

YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Pohjois-Savon Kylät ry tekee kylätoimintaa yhdessä laajojen verkostojen kanssa. Tärkeänä kumppanina kylätoiminnan kehittämisessä on Suomen Kylät ry, maakunnalliset kyläyhdistykset sekä paikalliset kylätoimijat Pohjois-Savossa. Muita yhteistyökumppaneita ovat Pohjois-Savon Liitto, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savossa toimivat Leader-ryhmät; Kehittämisyhdistys Kalakukko ry, Kehittämisyhdistys Mansikka ry, Ylä-Savon Veturi ry, Sydän-Savon maaseutupalvelut sekä alueen kunnat ja kunnissa toimivat hyte- ja järjestöyhteistyöhenkilöt. Teemme tiivistä yhteistyötä Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistyksen sekä heidän hallinnoimansa Sakke -hankkeen kanssa. Uutena yhteistyötahona oli Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liitto. Hankeyhteistyötä tehtiin vuoden 2019 aikana monien eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehtiin lisäksi kuntien, muiden paikallisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten järjestöjen sekä paikallistoimijoiden kanssa. Hankkeiden myötä yhteistyökumppaneiden määrä on kasvanut ja hankkeiden osalta yhteistyötahot raportoidaan hankkeiden omissa raporteissa. Pohjois-Savon Liikunta oli osatoteuttajana Koulutuksen kuntoon – ossoominen mukkaan -hankkeessa. Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön -hankkeen osalta teemme yhteistyötä Elämänotekoordinaation ja rahoittaja STEAn kanssa.

YHDISTYKSEN TALOUS

Yhdistyksen talous perustui MMM:n maaseutupolitiikan neuvoston myöntämään Suomen Kylät ry:n kanavoimaan kylätoiminnan valtionapuun, jäsenmaksutuottoihin, varainhankintatuottoihin sekä hankkeiden osalta myönnettyihin hankerahoituksiin. Lisäksi olemme saaneet rahoitusta hakemuksien mukaan säätiöiltä sekä Pohjois-Savon Liitolta. Vuoden 2019 tilinpäätös on -2887,81 euroa alijäämäinen.

VALTIONAVUSTUKSEN KÄYTTÖ

Suurin osa valtionavustuksesta käytetään henkilökuluihin eli kyläasiamiehen osa-aikaiseen palkkaamiseen. Kyläasiamiehen työstä pidetään työajanseurantaa (tuntikirjanpito) , jonka mukaan valtionavustukseen kuuluvat työt kirjataan valtionavustuksen kuluihin. Valtionavustukselle katetaan matka-, majoitus- ja osallistumiskuluja, jotka kuuluvat valtionavustustoiminnan piiriin. Matkakustannukset ovat suuret, koska välimatkat ovat pitkiä ja julkista liikennettä ei ole käytettävissä. Lisäksi henkilökuluissa on valtionavustuksella katettavat pakolliset sivukulut sekä työterveyskulut sekä tyky-kulut. Valtionaputoiminnan alle on kirjattu osa-aikaisen toimistotyöntekijän palkkakulut sekä siihen saatava työllistämistuki tulona.

Tiedotuksesta ja viestinnästä syntyy sekä ostopalvelukuluja, että hankintoja esim. kylätiedotteet, nettisivujen ylläpitäminen, painatus- ja kopiointikulut sekä näihin liittyvät postituskulut. Puheenjohtajalle maksetaan vuosittainen palkkio. Yhteiskuluissa on toimisto-, puhelin-, posti-, pankki-, atk- kuluja, toimisto- ja kokoustilojen vuokrakuluja. Yleiskuluja jyvitetään eri kustannuspaikoille sen mukaan mikä osuus kohdistuu mihinkin toimintaan. Yleiskuluissa on myös kirjanpito- ja tilintarkastuskulut. Muissa kuluissa ovat yhdistyksen vakuutuskulut (irtaimisto ja vastuuvakuutus), yhdistysrekisterimaksuja sekä muille maksettavia jäsenmaksukuluja. Lisäksi Pohjois-Savon Vuoden kyläkilpailuun liittyviä palkintokuluja sekä kunniakirjojen pohjia sekä kukkia palkitsemisen yhteydessä.

Valtionapuun kirjattavat tuotot koostuivat mainostuotoista kylätiedotteeseen, Avoimet Kylät kartta kulujen tuotoista, yhdessä Pohjois-Savon Leader-ryhmien kanssa. Sekä laskutetuista matkakustannuksista sekä yhteisistä järjestetyn tapahtuman jaetuista kuluista, jotka laskutettiin Pohjois-Savon Kotiseutuyhdistysten liitolta. Pohjois-Savon Kylät ry sai käytettyä kaiken myönnetyn valtionavun vuoden 2019 osalta sekä saimme kuitattua edellisten vuosien käyttämättömät valtionavustukset. Valtionaputoiminta oli - 2431,69 euroa alijäämäinen.

IKÄIHMISET KIINNI LÄHIYHTEISÖÖN -HANKE

Hankeaika 1.9.2018-30.6.2021 Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. Hankkeemme kuuluu STEA:n Elämänote avustusohjelman – hankkeisiin, jota koordinoi Ikäinstituutti ja Valli ry yhdessä.

Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön -hanketta on toteutettu hankesuunnitelman mukaisesti vuoden 2019 aikana. Hankkeessa toteutetaan harvaan asutun maaseudun ikäihmisille matalankynnyksen virkistyspäiviä. Virkistyspäivien sisältöä suunnitellaan yhdessä ikäihmisten ja kylän muiden toimijoiden kanssa, ikäihmisten tarpeita ja toiveita kuunnellen.
Virkistyspäiviä pidetään kylätaloilla tai muilla kylien kokoontumispaikoilla säännöllisesti, noin kerran kuussa tai pop-up tyylisesti harvemmin. Säännöllisinä kylinä hankkeessa ovat mukana Haluna ja Muuruvesi, Kuopio; Kotalahti ja Sorsakoski, Leppävirta ja Etelä-Tuusniemi (Kosula), Tuusniemi. Säännöllisillä kylillä järjestettiin yhteensä 46 virkistyspäivää vuoden 2019 aikana. Pop up kylillä virkistyspäiviä järjestettiin yhteensä 11 kappaletta. Ystäväpiiri kokooontumisia 11 kertaa.

Hankkeen tavoitteena on, että virkistyspäivien kautta ikäihmiset saavat vertaistukea, kontakteja lähiyhteisöön sekä tietoa ja ohjausta etäasiointiin ja kotiin tuotaviin palveluihin. Kodin lähellä tapahtuva toiminta antaa mahdollisuuden mielekkääseen tekemiseen lisäten sosiaalisia suhteita, osallisuutta ja yhteisöllisyyden kokemuksia, vähentäen samalla yksinäisyyttä. Myös kotona asumisen mahdollisuudet ja turvallisuus lisääntyvät. Hankkeella pyritään tukemaan kyläyhteisön asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteisöllisyyttä. Kylätoimijat saavat samalla tietoa, oppia ja verkostoja virkistyspäivien järjestämiseen omatoimisesti.
Hankkeen toiminta on ollut erittäin onnistunutta ja saatu palaute kertoo virkistyspäivien tarpeesta kylille sekä onnistuneesta mallista virkistyspäivien luomisessa.

OLVI -SÄÄTIÖN AVUSTUS

OLVI-säätiöltä saimme avustusta kuljetusten järjestämiseksi harvaan asutun maaseudun ikäihmisille palvelu- ja virkistyspäiviin. Avustusta on käytetty vuoden 2019 aikana kimppataksilla ikäihmisten kuljettamiseksi kylän virkistys- ja palvelupäiviin sekä retkiin. Rahoitusta voimme käyttää tarpeen mukaan vielä vuonna 2020.

POHJOIS-SAVON KULTTUURIRAHASTON AVUSTUS

Pohjois-Savon Kulttuurirahasto myönsi vuonna 2019 kulttuurielämyksien toteuttamiseen maaseudun ikäihmisille H. J. Aminoffin rahastosta. Rahaston tuella hankitaan esiintyjiä ikäihmisten virkistyspäiviin. Vuonna 2019 aloimme selvittää Pohjois-Savon alueelta sopivia esiintyjiä päiviin ja esiintyjät tulevat päiviin vuoden 2020 aikana.

KOULUTUKSET KUNTOON – OSSOOMINEN MUKKAAN

Hankeaika 1.9.2018 - 31.10.2019.
Rahoittaja: Kehittämisyhdistys Kalakukko ry / Maaseuturahasto.

Koulutukset kuntoon – ossoominen mukkaan -hanke oli reilun vuoden kestävä koulutushanke Kehittämis-yhdistys Kalakukko ry:n toiminta-alueella (Kaavi, Kuopion maaseutualueet, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Pohjois-Savon Kylät ry (hallinnoija) ja Pohjois-Savon Liikunta ry (osatoteuttaja) toteuttivat hankkeen EU:n maaseuturahaston tuella, Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n rahoittamana Leader-hankkeena.

Hankkeemme määrälliset tulokset:

Hankkeen toimenpiteet oli kohdennettu kaikille maaseudun yhdistyksille, yhdistystoimijoille sekä yhdistystoiminnasta kiinnostuneille. Hankkeella lisättiin yhdistystoimijoiden osaamista ja innostusta sekä yhdistysten välistä yhteistyötä ja kohtaamisia. Hankkeessa tuotiin hyviä toimintatapoja yhdistysten käyttöön, levitettiin hyviä käytäntöjä ja lisättiin tietoisuutta erilaisista työkaluista ja välineistä.
Hankkeen tarjoamat koulutukset vastasivat alueen yhdistystoimijoiden tarpeeseen. Koulutuksia järjestettiin muun muassa seuraavilla teemoilla: hyvä talous ja hallinto, tietosuoja ja jäsenrekisteri, yhdistysten varainhankinta, järjestyksenvalvonta, mediatiedotteet, Facebookin käyttö, kotisivujen teko sekä tapahtuman suunnittelu-, liikenteenohjaus- ja luvat ja turvallisuus -koulutukset. Lisäksi pidettiin Ideasta hankkeeksi -koulutus, useampi Canva-koulutus ja yksi isompi koulutustapahtuma, Ytyä Yhdistystaitoihin.

Palaute koulutuksista ja koko hankkeesta oli erittäin hyvää ja yhdistystoimijoille jäi uutta oppia oman yhdistyksen toimintaan. Hankkeen kehittämistyöpajoilla tuotiin konkreettista oppia ja kehittämistoimenpiteitä yhdistyskohtaisesti juuri siihen teemaan, jonka yhdistys itse koki tarpeelliseksi nostaa kehittämisen keskiöön. Kehittämistyöpajoja tehtiin yhdistyskohtaisesti eri teemoilla (muun muassa talousohjesääntö, nykytila ja tulevaisuus, kotisivut, yhdistysten yhdistäminen, hallinnon vuosikello ja joukkorahoituskampanja). Hankkeen liikunnalliset pilotit toteutettiin Tuusniemellä ja Maaningalla.

Hankkeen aikana järjestettiin yhteensä 36 eri koulutusta, 20 yhdistyskohtaista kehittämistyöpajaa sekä kaksi (2) liikunnallista pilottia. Hankkeen toimenpiteisiin osallistui 580 yhdistystoimijaa 184 eri yhdistyksestä. Koulutuspäiviä hankkeessa syntyi yhteensä 23. Hankkeelle asetetut tavoitteet saavutettiin ja määrälliset päätavoitteet ylitettiin.

KATSAUS TULEVAAN

Vuonna 2020 toimintamme painopisteet ovat Avoimet Kylät -päivän järjestelyissä sekä hankkeiden toteuttamisessa. Ennen ohjelmakausien vaihdosta selvitetään vielä, millaisia tarpeita kylillä on ja olisiko vielä tarvetta työstää jotakin hankeideaa eteenpäin sekä hakea rahoitusta. Ikäihmiset kiinni lähiyhteisöön – hanke jatkaa toimintaa hankesuunnitelman mukaan. Vuoden 2020 alussa Pohjois-Savon Kylät ry on mukana Maserat-hankkeessa, jossa selvitellään työvoimakysymyksiä maaseudulla sekä mietitään työllistämistä kyläyhdistysten kannalta esim. palkkatuen kautta. Säännöllistä toimintaa on viidellä kylällä ja syksyllä mukaan tulee uusia pop-up kyliä. Kylien omatoimisuutta virkistyspäivien tekemisessä tuetaan ja mietitään hankkeen juurruttamista kylien omaksi toiminnaksi. Kylätoiminnassa jatketaan edellisten vuosien tapaan tiedotuksella, Avoimet Kylät –päivällä ja Pohjois-Savon Vuoden Kylä valinnalla.
Laatutyön tekemistä jatketaan vuoden 2020 aikana.

26.2.2020 POHJOIS-SAVON KYLÄT RY HALLITUS